

Бекмаганбетов М.Б.
**Образ аль-Фараби
в литературе Казахстана**

Статья посвящена творчеству одного из выдающихся мировых мыслителей – Абу Наср аль-Фараби, с чьим именем связано не только определённое число научных открытий средневековья, но и развитие просветительской социально-философской мысли стран Ближнего Востока. Образ аль-Фараби в казахской литературе можно увидеть в произведениях А. Алимжанов «Возвращение учителя» и Д. Досжанова «Фараби». Для поэтики произведений писателей Казахстана характерны ретроспекции в прошлое. Действие развивается в двух временных пластах. Композиционно роман А. Алимжанова выстроен по принципу кольцевого повествования – Дамаск, бегство из него героя и возвращение в этот город в конце романа. У Д. Досжанова Фараби – глубокий старец лет восьмидесяти. Но прежде чем затронуть данную тему, хотелось бы отметить, что герой произведений А. Алимжанова и Д. Досжанова тверд и настойчив. На протяжении романа автором показан духовный рост главного героя, его сложные взаимоотношения с окружающим, далеко не благожелательным, внешним миром.

Ключевые слова: литература, аль-Фараби, казахская литература, образ аль-Фараби, мыслитель.

Bekmaganbetov M.B.
**The image of the Al-Farabi in
Kazakh literature**

The article is devoted to creativity of one of the world's foremost thinkers – Abu Nasr al-Farabi, whose name is linked not only to a certain number of scientific discoveries of the Middle Ages, but also the development of social and educational philosophy of the Middle East. The image of the Al-Farabi Kazakh literature can be seen in the works of A. Alimzhanov «Return of the teacher» and D. Doszhanov «Farabi». For the poetics of the works of writers of Kazakhstan is characterized by flashbacks to the past. The evolving in two time formations. Compositionally A. Alimzhanov novel is built on the principle of circular narrative – Damascus, fleeing from his hero and the return to the city at the end of the novel. In D. Doszhanov Farabi – a very old man of eighty years. But before you raise the subject, I would like to note that the character and works A. Alimzhanov D. Doszhanov – strong and persistent. Throughout the novel, the author illustrates the spiritual growth of the main character, his complex relationship with the environment, is not sympathetic, the outside world.

Key words: literature, Al-Farabi Kazakh literature, the image of al-Farabi, a thinker.

Бекмағанбетов М.Б.
**Қазақ әдебиетіндегі әл-Фараби
бейнесі**

Мақалада аты Ортағасырлық ғылыми ашылулардың санымен емес, сонымен қатар Таяу Шығыс елдерінің өркениетті әлеуметтік-философиялық ойлардың дамуымен әйгілі, әлем ойшылдарының бірі болып табылатын Әбу Насыр әл-Фарабидің шығармашылығы айтылған. Әл-Фарабидің қазақ әдебиетіндегі бейнесі А. Алимжановтың «Ұстаздың оралуы» және Д. Досжановтың «Фараби» еңбектерінде айқын көрінеді. Қазақстандық жазушылардың шығармаларының поэтикасы өткенге шолумен сипатталады. Жазушылардың іс-әрекеті әртүрлі уақытты қамтиды. А. Алимжановтың романы айналмалы баяндама қағидасына, яғни Дамасктен қашып шыққан кейіпкердің соңында сол қалаға оралуына негізделеді. Ал, Д. Досжановтың бейнелеуінше, Фараби жасы сексенге келген ақсақал ретінде сипатталады. Дегенмен, бұл тақырыпта сөз қозғамас бұрын, А. Алимжанов пен Д. Досжановтың шығармаларының кейіпкері өте қатал әрі берік. Романды жазу барысында автор кейіпкердің рухани байлығын, оның қоғаммен қиын қарым-қатынасын көрсете білді.

Түйін сөздер: әдебиет, әл-Фараби, қазақ әдебиеті, әл-Фараби бейнесі, ойшыл.